

Alþingi
Velferðarnefnd
101 Reykjavík

9. október 2026

Umsögn ÖBÍ réttindasamtaka um tillögu til þingsályktunar um aðgerðaáætlun um málefni offitu fyrir árin 2026-2030. Mál nr. 131, þingskjal 131.

ÖBÍ réttindasamtök eru heildarsamtök fatlaðs fólks á Íslandi. Hlutverk samtakanna er að gæta hagsmuna fatlaðs fólks og koma fram fyrir þess hönd í opinberri stefnumótun og ákvörðunartöku.

Samtökin telja aðgerðaráætlunina skref í átt að markvissari, samþættri og einstaklingsmiðaðri þjónustu við fólk sem með offitu.

ÖBÍ leggur ríka áherslu á að tryggt verði jafnt aðgengi að greiningu, meðferð, endurhæfingu og öðrum stuðningsúrræðum um allt land, óháð búsetu, fjárhagsstöðu eða fötlun. Jafnframt verði nægilegu fjármagni tryggt til að framkvæma aðgerðir áætlunarinnar þannig að markmið hennar náist í framkvæmd.

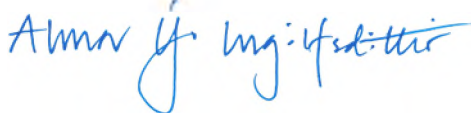
Að mati ÖBÍ er mjög mikilvægt að vinna markvisst gegn fordómum og mismunun vegna offitu. ÖBÍ leggur áherslu á að fólk sem með offitu njóti virðingar og mannlegrar reisnar í samskiptum við heilbrigðis- og velferðarkerfið.

ÖBÍ styður almennt þær aðgerðir sem lagðar eru til í áætluninni. Samtökin gera þó athugasemd við aðgerð 1 undir kaflanum *Forvarnir og skimun*, sem felur í sér hækkun á álögum á sérlega orkuríkar, næringarlitlar og mikið unnar matvörur. Slíkar vörur eru með ódýrari matvörum á markaði og því hlutfallslega stærri hluti af neyslu fólks með lágar tekjur, þar á meðal margra öryrkja. ÖBÍ telur því að slík skattlagning geti aukið framfærslubyrði tekjulægrir hópa og dregið úr kaupmætti þeirra.

ÖBÍ telur árangursríkara að leggja meiri áherslu á jákvæðar hvataaðgerðir, svo sem aukið aðgengi að næringarríkum matvælum og lægra verð á þeim, auk öflugar lýðheilsufræðslu og markvissra forvarna. Slíkar aðgerðir eru líklegri til að stuðla að betri matarvenjum án þess að leggja auknar fjárhagslegar byrðar á þá sem búa við þröngan efnahag.

Að lokum lýsir ÖBÍ vilja sínum til áframhaldandi samstarfs við stjórnvöld um framgang verkefnisins.

Virðingafyllst,

Alma Ýr Ingólfssdóttir
formaður ÖBÍ réttindasamtaka

Gunnar Alexander Ólafsson
Hagfræðingur ÖBÍ réttindasamtaka